

Enderun Dergisi

Cilt:3 Sayı:1

Gönderiliş Tarihi: 17/04/2019
Kabul Tarihi: 19/04/2019
ORCID: 0000-0002-3695-846X

KİTAP İNCELEMESİ:

ALLAH KADINI YARATTI. DEVRİMİ KADINLAR YAPAR.

YAŞAR GÜRSOY, 2015

(İnkılap Kitapevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ. Baskı 2015. 536 sayfa. ISBN:978-975-10-3629-2.)

Sevara CHARYYEVA¹

Yaşar Gürsoy 1968 İstanbul doğumlu olup, mesleğine 1984 yılında başladı. Muhabirlik, editörlük, program sunuculuğu, spiker ve belgesel programcılığı, üniversite görevlisi olarak da medya iletişim dersleri veren yazar, 5 yıldır Haber ürk TV’de program editörlüğü yapıyor.

Yayımlanmış Başlıca Kitapları; Beyninle Seviş(me), 2003; Atatürk ve Can Yoldaşı Nuri Conker, 2011; Atatürk ve Berberi, 2012; Çankaya’nın Kalemşoru, 2014; Gece, Geçmiş ve Düşlerimiz, 2014.

“Bu kitapta satırlara yansıtılanlar, kadının uygarlık tarihindeki yeri ya da erkekle arasındaki eşitlik değildir. Amaç, genç kadınlarımızın geleceğe dair duruşlarını belirlerken geçmişte başarıya ulaşan kadınlarımızdan ilham almasıdır...” Yaşar Gürsoy. (s.26.)

¹ Lisans Öğrencisi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, sewara94tm@gmail.com,

Kitapta yazar Osmanlı kadınından başlayarak kadınların, erkek egemen bir toplumda söz sahibi olabilmek, kimlik kazanabilmek, toplumdaki yerini değiştirebilmek için verdikleri mücadeleleri, çağdaş Türk kadınlarının büyük liderlerin egemen olduğu dönemlerde, ilklere imza atarak, hem liderler hem de ülke üzerinde etkide bulunan kadınların ev hanımlığından savaş alanına, siyasetten sanata bütün başarılarını, cesaretlerini, hayatını kronolojik bir sistemle kaleme almıştır.

Yazar ilk sayfalarda Çanakkale savaşında vurulan Avusturyalı piyade er J.C.Davies'in annesine göndermek için yazdığı mektupta keskin nişancı Türk kadını anlatan sözlerine yer vermiştir. Yine kitabın ilk sayfalarında Kurtuluş Savaşı'nda Tayyibe Hatunun Vatanı için bebeğini feda ederek, "Sen yüzlerce, binlerce yıl sonra doğacak olan Türk çocukları için şehit oldun, bu benim içinde senin içinde bir şereftir. Yeter ki vatan sağ olsun" diyen sözlerine yer vererek vatanı için canlarını vermeye hazır olan kadınları anlatmıştır. (s.75.)

Yazar kitabın çoğu sayfasında Atatürk'ün yaşamının her döneminde kadınlara verdiği önemi, kadınların sosyal, ekonomik, siyasal konumunu iyileştirmek için yaptığı inkılapları ve Atatürk'ün sayesinde başarıya koşan kadınların çoğuna tek tek yer vermiştir.

Fikriye Hanım ve Atatürk. Bu kitapta yazar Fikriye Hanım güzelliğine, asilliğine, marifetlerine birkaç sayfada yer vermiştir. Kitabın Fikriye hanımı anlatan sayfaların birinde Mustafa Kemal'in cepheye giderken Fikriye hanımın eline tabanca vererek, söylediği şu sözler var: "Ata bineceksin, her gün şehirde dolaşacaksın. Her gün göreceksin seni Ankaralılar. Bir endişe olsa ilk önce karısını kaçırdı diyecekler. Kaçmadığını burada olduğunu göstereceksin." (s.83.)

Latife Hanım ve Atatürk. Yazar Latife Hanıma, Fikriye hanıma bakıldığında bir çok sayfada yer vermiştir. Öncelikle kitapta Latife hanım ile Atatürk'ün yakınlaşması ve aldığı evlilik teklifini kaleme almış. Latife hanımın, marifeti, başarısı, zekiliği, siyaset hevesi yanında Atatürk'e ve bazı kadınlara karşı yaptığı kıskançlıklarına da yer vermiştir. Latife hanım anlaşılmadığı kadınlardan biride Genelkurmay ikinci başkanı Kazım Paşa'nın hanımı aynı zamanda, Enver Paşa'nın kız kardeşiydi. Hatta günün birinde, yüksek sesle, "O kadın buradaysa, ben girmem!" diyen Latife Hanımın kadınlarla olan anlaşmazlıklarına, kıskançlıklarına yer vermiştir. (s.140.)

Kitabın kronolojik sıralamasına bakıldığında o dönemlerde, kadın hakları savunucusu Nezihe Muhittin Hanımın öncülüğünde 7 Şubat 1924'te kurulan "Türk Kadın Birliği" cemiyetini anlatan birkaç paragrafa yer verilmiştir. Yazar kitapta sırasıyla ilk kadın hekimler, ilk kadın öğretmen Refet Hanım, Türkiye'nin ilk resmi güzeli Feriha Tevfik, ilk uçak yolculuğu yapan kadın Belkıs Şevket Hanım, ilk kadın pilot Bedriye Tahir Hanım, dünyanın ilk savaş uçağı pilotu aynı zamanda Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen, ilk kadın muhtar Gül Esin, ilk belediye başkanı Sadiye hanım, ilk kadın milletvekili Satı Hanım, siyasete hızlı uyum sağlayan kadınlar yanında sanat alanında de ilkleri başaran kadınları sırasıyla, yaptığı ilk konuşmaları, faaliyetleri esnasında çekilen fotoğraflarına da yer vererek, anlatmalarına devam etmiştir. Yazar Türk kadınları yanı sıra diğer milletlerin kadınlarının da feminist hareketlerini, başarılarını, özgürlük adına verdikleri mücadeleyi aynı zamanda komşu ülkelerin önde gelen kadınlarının Atatürk'e olan hayranlıklarına da değinmiştir.

Yazar, 1919 yılında İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmaları ile zihinlere yer etmiş usta bir hatip, yazar, siyasetçi, akademisyen, öğretmen olan Halide Edib Adıvar Hanımın bir çok sayfada başarılarını sıralamıştır. Kitabın ortalarına doğru Atatürk'ün ölümünde kadınların yürek burkan veda sözleri ve Atatürk'e veda ederken çekilmiş resimlerine yer vermiştir. "Ben onun Türk kadınlarına hak vererek ve bir ülkede anayı yakışır olduğu yüceliğe erştirerek Batı'ya ders verdiğini nasıl unutturum."(s.206.) Yazar kitabın bazı yerlerinde ilgi çekici merak uyandıran olaylara da yer vermiştir. Örneğin: Zerrin Özer'i İsmet İnönü Keşfetti, Kadınlar bacaklarını neden kömürle boyadı, Taş bebek vs.

Behice Boran : "Sosyalist Doğulmaz Sosyalist Yaşanır." Yazar, ilk kadın sosyolog, üniversiteden kovulan ilk kadın öğretim üyesi, parti genel başkanlığı yapan ilk kadın, hayatının bir kısmını cezaevinde geçiren kadın, siyasi bir linçle kovulduğu Ankara'ya milletvekili olarak dönen kadın ve

sürgünde ölen ilk kadın Marksist kuramcı olan Behice Boran'ın hayatını ayrıntılı bir şekilde anlatmıştır.

Tansu Çiller: “İşsizlerimiz kadınlaştırıldı”(kadınlarımız işsizleştirildi demek istiyor). Yazar, Tansu Çillerin doğduğu yıl itibarıyla okuduğu iyi okulları, okul yılları sonrasında başarılarını sıralamıştır. Tansu Çillerin, siyasete adım atmasıyla, girdiği seçimlerde başarı sağlayarak Cumhuriyetin 50, 51, 52'nci hükümetlerine başbakanlık yaptığı dönemlerini incelemeye almış. Yazar, aynı zamanda Türkiye Cumhurbaşkanı'nun eşleri Emine Erdoğan, Hayrunisa Gül'ün yaşamlarında bilinmeyenleri, tanışmaları evlenme süreçlerini ve bu kadınların Cumhurbaşkanı üzerindeki etkilerini, başarılı kadın figürünü nasıl sergilediklerini bu kitapta yer vermiştir. Yazar kitabın son sayfalarında “her alanda diğer ilk kadınlar” başlığı altında 80 kadın isimi yaptığı görevlerini sıralamıştır.

Son olarakta “Savaş Kahramanları Kadınlar” başlığı altında savaş kahramanları kadınların vatan uğruna verdikleri mücadeleyi anlatmıştır. Kitabın sonunda cephelerde savaşan, Atatürk sayesinde modern hayata adım atmaya başlayan kadınların görevleri başarıları sırasında çekilen fotoğrafları albüm kısmında yer vermiştir. “Kararlılık, devrimlerin temel taşıdır. Devrim sadece postal ya da halk kitleleriyle olmaz, cesaretle gelir. Minicik bir fikir devrim ateşini yakabilir. Devrim yapmak, cesaret işidir. Üretken olmayanlar devrim yapamaz. O halde devrimi neden kadınlar yapmasın?” (s.25).

Yaşar Gürsoy bu kitabı ile sadece Türk kadını değil bütün kadınların hayatında başarıya ulaşmak için örnek alabileceği fedakâr, merhametli, cesaret dolu kadınların hayat hikayelerini anlatırken yanlarında beraber yürüdükleri yol arkadaşlarına erkekle de yer vermektedir. O yüzden bu kitap sadece kadınların değil bir erkeğin, bir babanın, bir abinin, bir eşin de okuması gereken kitap. Cesaretleri ile daha fazla ilklere başarabilecek kadınlara engel değil, destek olması gerekir. Bu macera dolu hayatları kaleme alan bir erkek, bir baba, bir eştir. Yazar kadınların erkeklerden daha üstün olduğunu düşünerek öncelikle kadınları anlatmayı seçmiş. Özellikle genç erkeklerin okuması gerektiğini belirterek, “Çünkü güçlü kadınlar hakkında bilgi edinirler ve güçlü bir kadınla beraber olmayı becerebilirlerse bu onları da güçlü kılar.” Hayatları, verdikleri mücadele aynı olmasa da, bu kadınların tek ortak noktası cesarettir.